

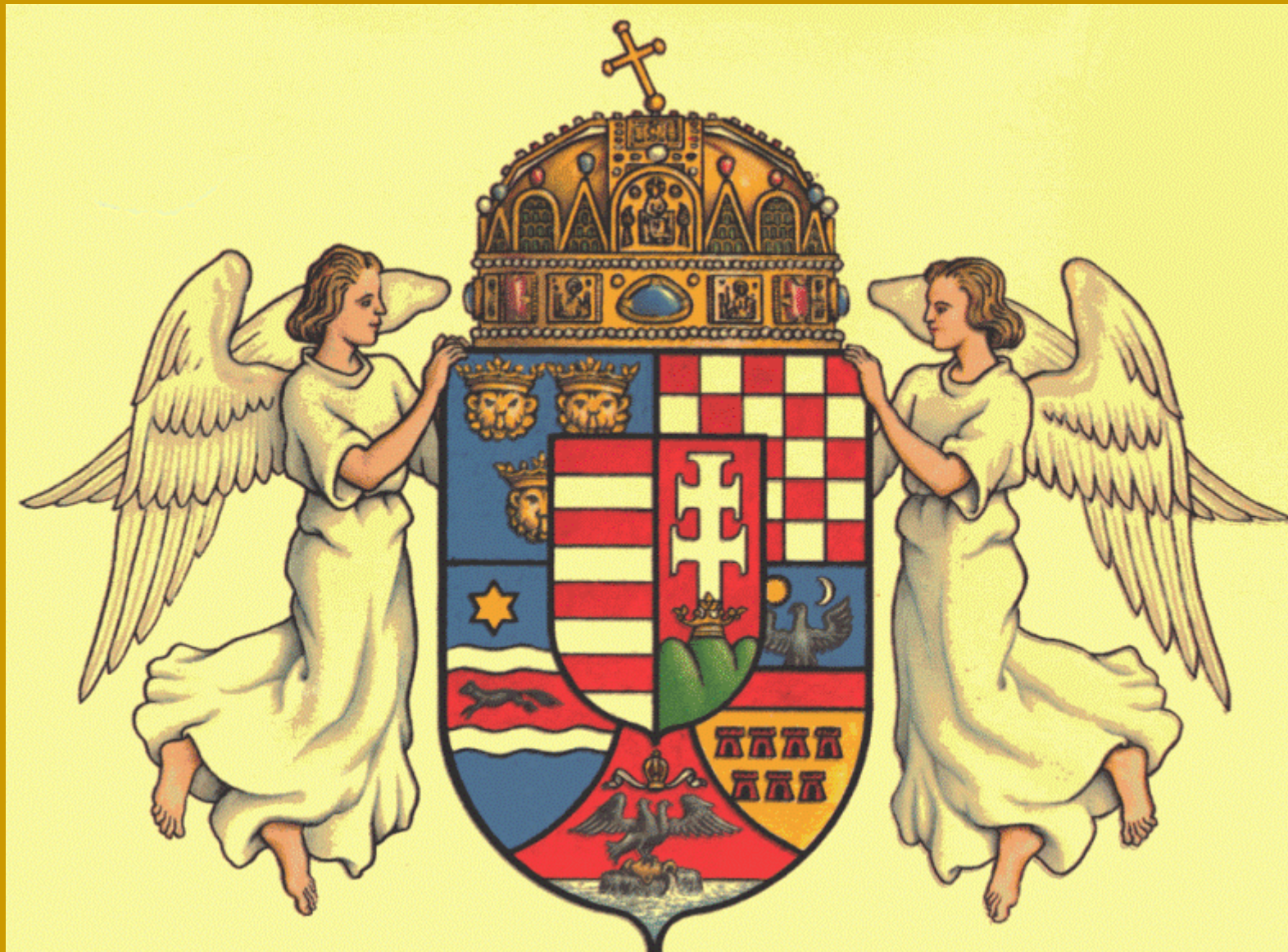
**REMEMBERANCE
TO A MILITARY PHARMACIST
OF THE AUSTRIAN-HUNGARIAN
MONARCHY IN THE 1ST. WORLD WAR**

Dr. Annamaria Szalay - Dr. László Szalay

**Pátria Pharmacy, Ady str. 13., 5350, Tiszafüred, Hungary
Pharmacy History Division of the Hungarian Society for Pharmaceutical
Sciences, Budapest, Hungary**

E-mail: annamaria_szalay@yahoo.com

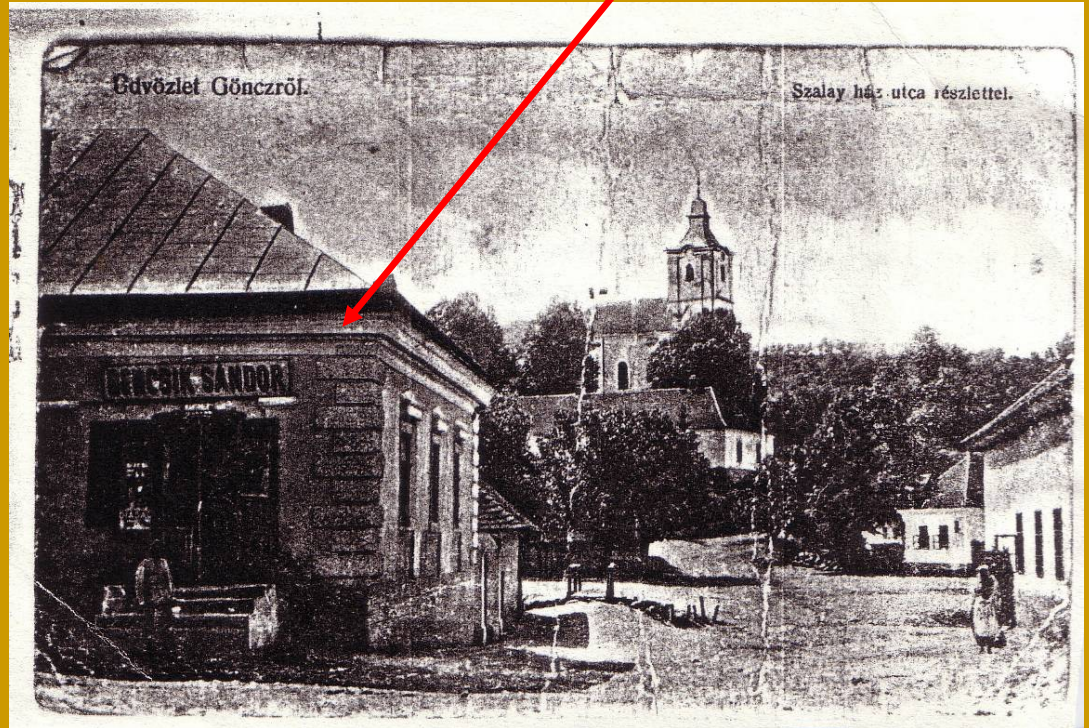
The Coat of Arms of the Hungarian Kingdom

The Szalay Family, in 1894.

Gönc village & the Szalay House

Mihály Szalay in 1904.

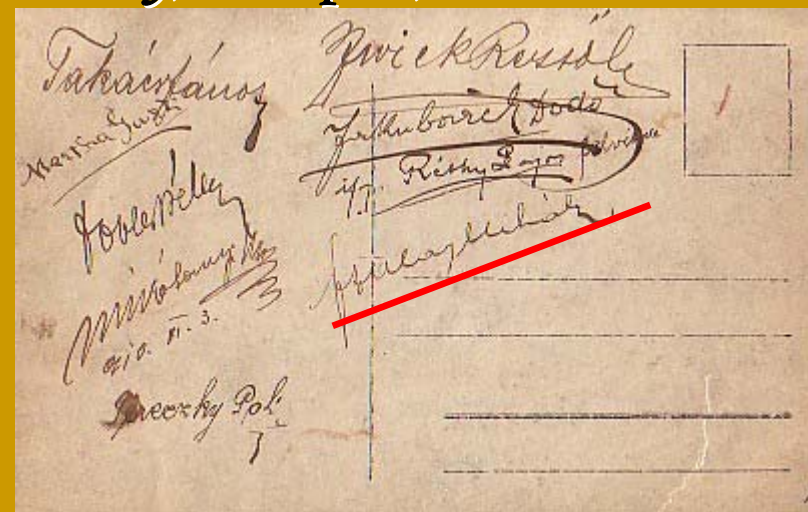
Mihály Szalay

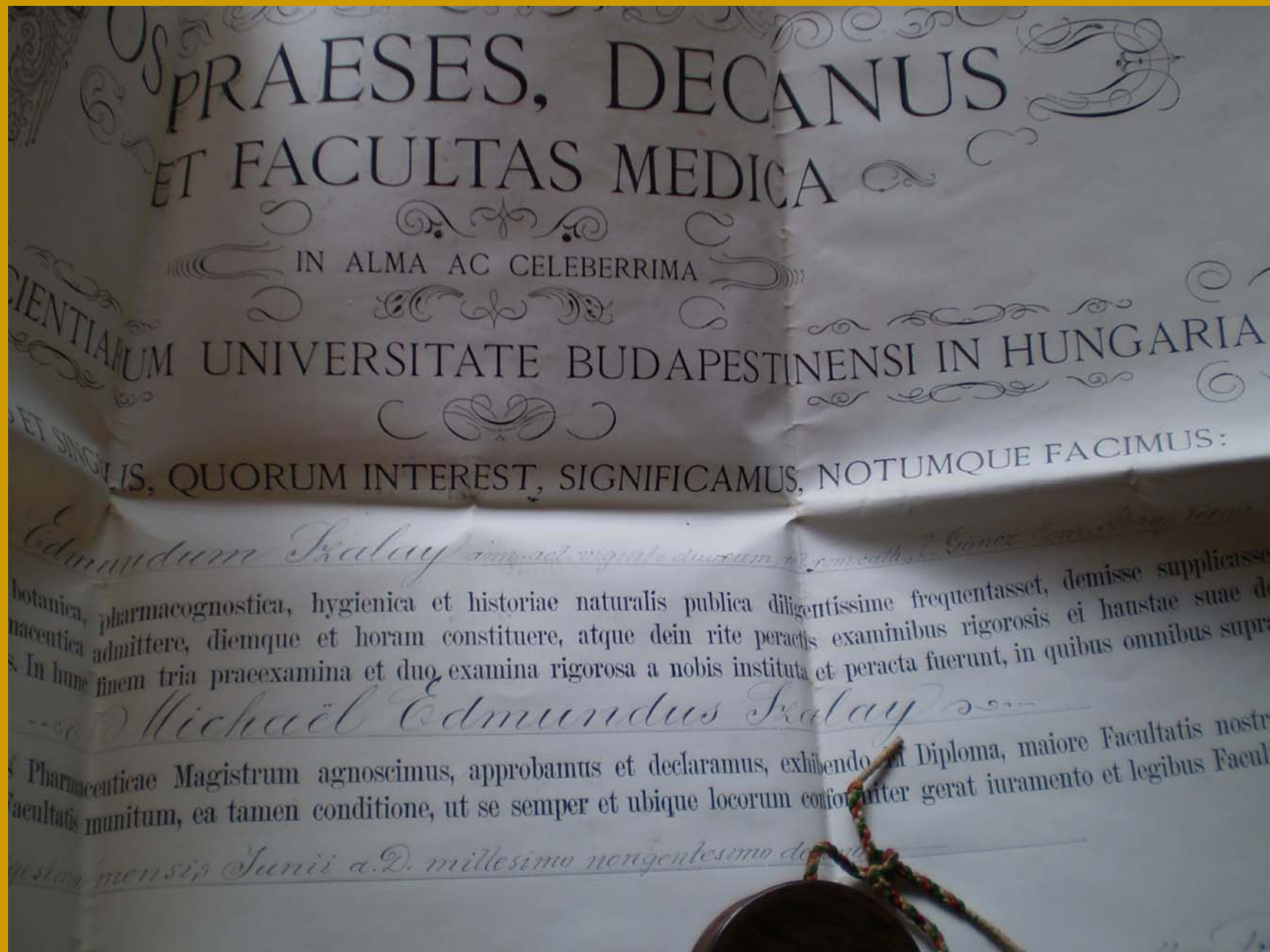

Mihály Szalay

Péter Pázmány University, Faculty of Pharmacy, Budapest;

Graduation, 1910.

Mihály Szalay's Pharmacist Diploma from the University of Budapest

Former postcards from Kassa - Kassau – Kosice; around 1910.

Torna

*Fő utca, a Szentháromság Gyógyszertár
épületével*

2136/du.
1913.

Enu oklavič lulajdowra Szalay Miklós
gyógyszerészmester 1909-1913 között a pro
kúriának két évig tartó kitétele, illetve
gyógyászati nyilvántartásának nagy önálló
vételére érvényesíték oktatására
Marsó 1913. április hó 14-én

Prüfungsbüro
Polgarmester

Certificate of the pharmacy practice

1	Családi és utónév:	Szalay Mihály		Anyakönyvi lapszám
2	Állományviszony:	Tartalékos		
3	Rendfokozat	Gyógyszeriggy. tisztjelöltő		
4	Apja neve:	Szalay Mihály		
	Szüldőanya leánykori neve:	Halicsky Anna		
5	Születési év és hely:	1889	Gönc	helység
			járás	Abauy-T. megye
6	Vallás, családi álla- pot, ellátatlan tör- vényes gyermekek száma:	r. kath	mős	
7	Iskolai végzettség és polgári szak- képzettség:			
8	Polgári foglalkozás (mesterség):	Gyógyszerész		
9	Toborzási év, hó, nap;		10	Testmagasság:
11	Végzett katonai is- kolák, különleges katonai képzettség:		12	A ényteges katonai szolgálatból mely ci- mer és mikor vált ki:
				Tart. hely. 1911. X. 9.
13	Lakóhely, az első izbeni nemtényle- ges viszonyba helyezéskor:	Abauyrants		helység (Budapesten körített)
		abauyrantsi járás	Abauy-T. megye	
14	Csapattest és osztály (önálló alosztály) intézet stb. Állomáshely:	7. honv. hevis. hadhar. Hishole		
15	Állománytest és állomáshelye:	7. honv. hevis. hadhar. Hishole		
16	Különös ismertetőjel vagy foglalkozás:			
Kelt	Abauyrants. 1911. VIII. 22.			aláírás.

II. Alkalmazhatóság, kitüntetések		
év	nevezetesen	aláírás és körbélyegző
III. Változások, (bevonulás, szabadságolás, stb.)		
A változás		
kelte	tárgya	igazolása

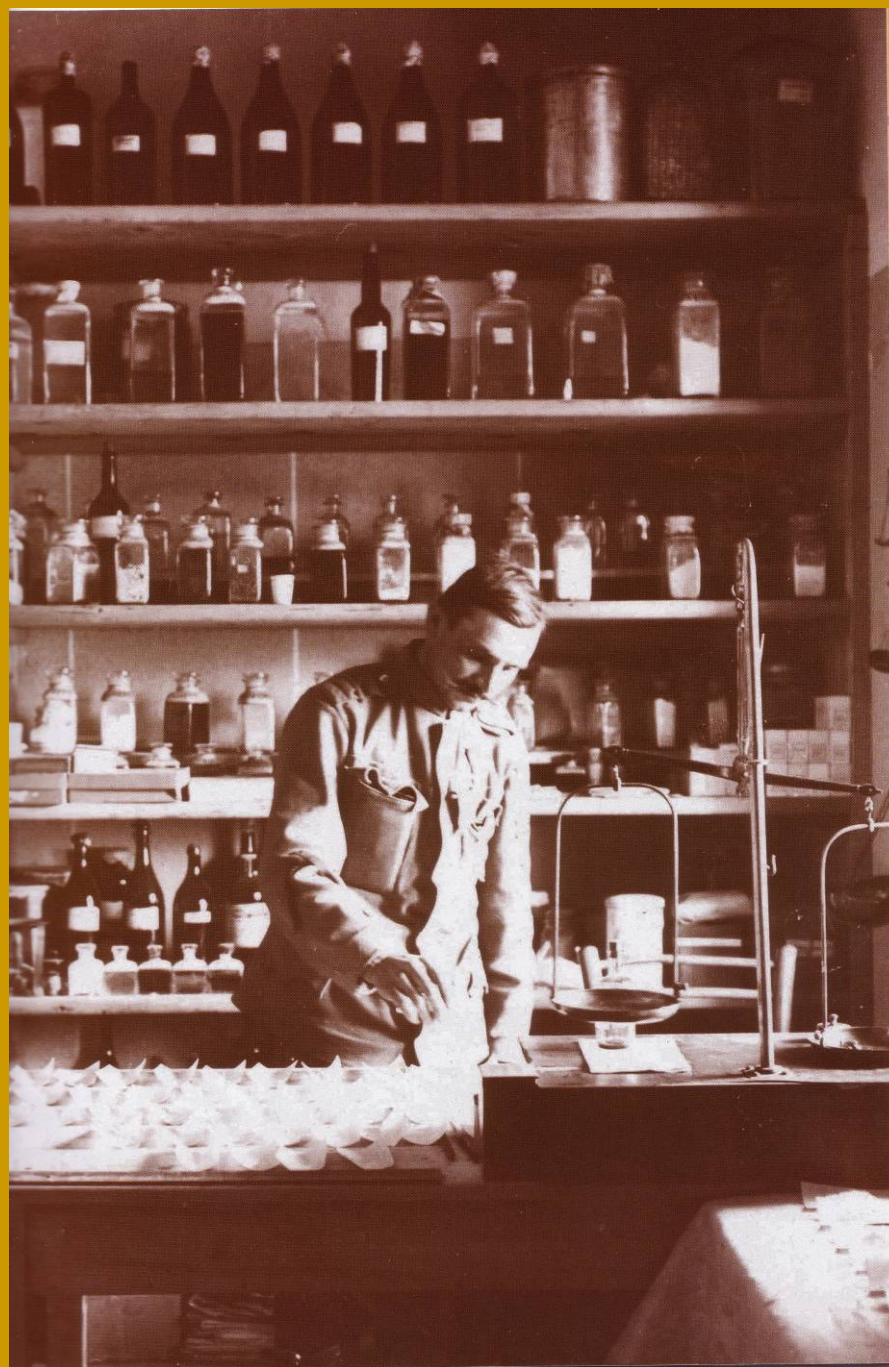
Registration date of the
forthcoming military service;
9th. October 1911.

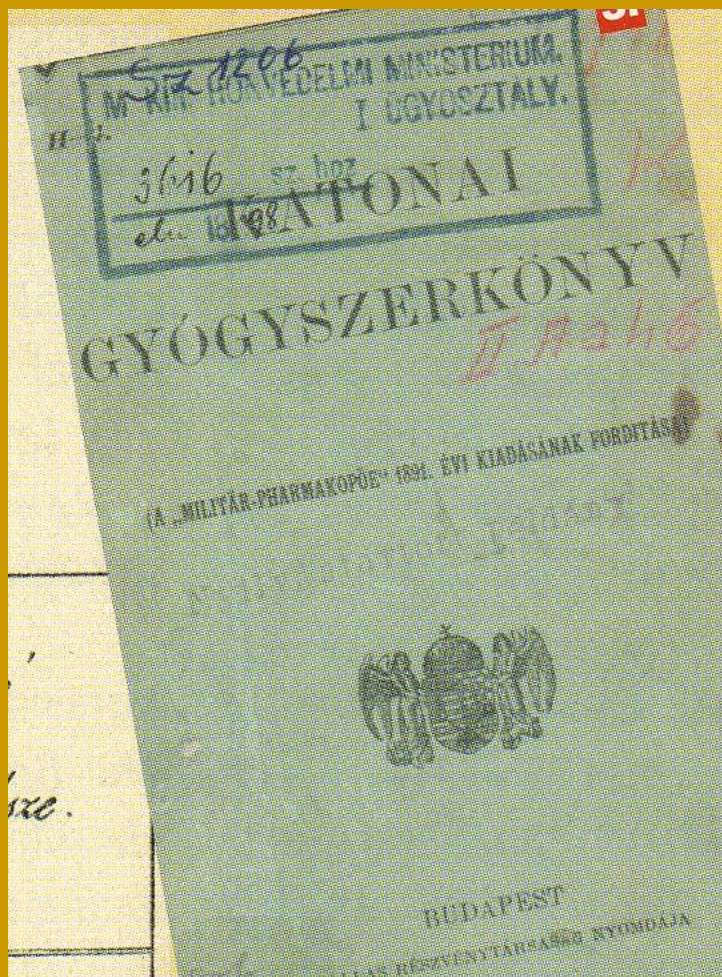

HeadQuarter Building of the 6th Imperial and Royal Army Corp

*Former HeadQuarter Building
of the 6th Imperial and Royal Army Corp*

29

Vényminták	Egy adag	Eller
Solutio Aluminium acetici	7	
• Apomorphin. hydrochlorici	8	
• Chinini sulfurici	5	
• Cocaini hydrochlorici	41	
• Extracti Liquiritiae	8	
• Jodi aquosa	30	
• mercur. corrosiva	4	
• " simplex	1	
• Morphini hydrochlorici	3	
Spiritus Saponis kalini	6	
• Sinapis	15	
Unguentum Kalii iodati	26	
• ophthalmicum	2	
• Plumbi gummiresinosum	8	
• " tannici	6	
• sulfuratum	12	
• Zinci oxydati	6	

C) Extranormalis gyógytestek katonai gyógyszerárshabása.

Extranormalis gyógytestek	A katonai gyógyszerárshabása		
	I	II	III
Aether aceticus	1		
Airolum	6		
Ammonium bromatum	1		
• sulfocichthyolicum	3		
Calcium carbonicum praecipitatum			
Capsulae amylicae, 000 szám			
1000 db = 1 kor. 10 l.			
Capsulae amylicae, 0 1/2 szám			
1000 db = 1 kor. 10 l.			
Capsulae amylicae, 2 szám, 1000 db = 1 kor. 26 l.			
Cetaceum	1		
Chininum hydrochloricum	5		
• tannicum	5		
Cocainum hydrochloricum 0.01 = 1 f.; 0.1 = 5 f.	48		
Coffeinum citricum	5		
Cognac			
Dermatolum	4		
Diureticum 0.01 = 1 f.; 0.1 = 2 f.	13		

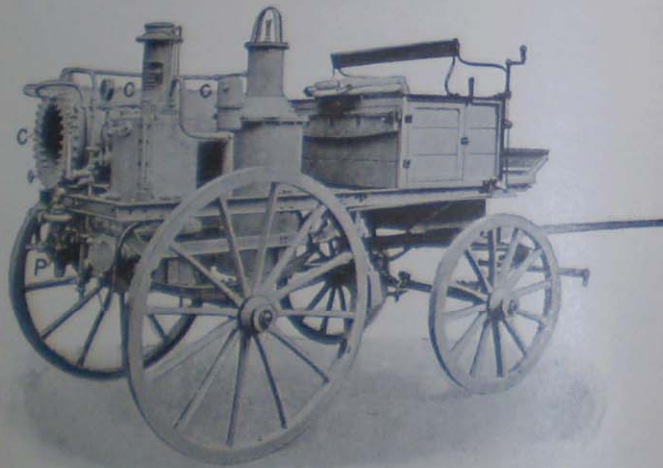
Translation and adaptation of the Military Pharmacopoea, edited in 1891.

Abbildung 139.

Feuerbuchse des Trinkwasserbereiters.

Abbildung 140.

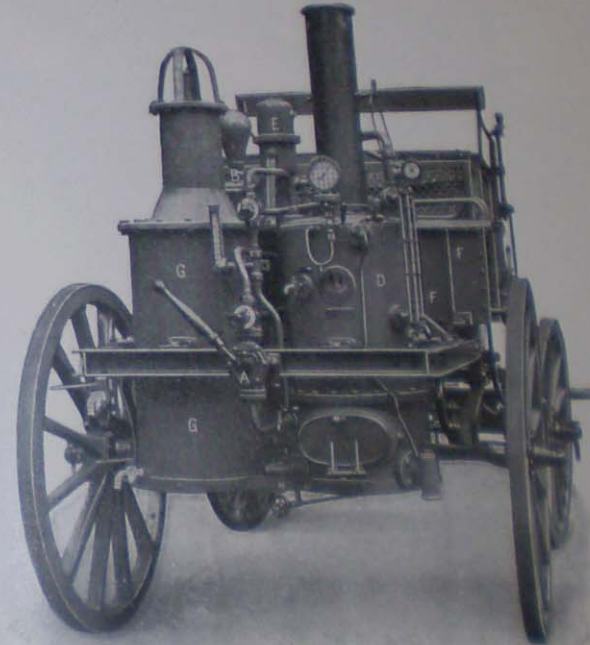

Trinkwasserbereiter älteren Modells mit Röhrenkühler (G).

Diesen Anforderungen werden die von der Firma Rud. A. Hartmann (früher Rietschel & Henneberg) in Berlin gebauten Apparate durchaus gerecht, besonders die neueren Modelle (Abb. 140—144).

Die Apparate bestehen im wesentlichen aus dem zur Erhitzung des Wassers dienenden Kessel, einem Kühler, der das erhitzte Wasser bis auf etwa 3° Temperaturunterschied wieder abkühlen, und einem Filter, das es von Kesselsstein reinigen

Abbildung 141.

Trinkwasserbereiter mit Kastenkühler.

und wieder belüften soll, ferner aus den zur Verbindung und Handhabung dieser Hauptteile erforderlichen Rohrleitungen, Hähnen, Pumpen und sonstigen Apparaten. Der Kessel (Abb. 141, 142, 144 D), der durch jedes beliebige Feuerungsmaterial geheizt werden kann, hat die Aufgabe, die Temperatur des ihm zugeführten Rohwassers auf 110° C zu erhöhen und arbeitet demgemäß mit einer Spannung von 0,5 Atmosphären. Es ist ein stehender Quersiederrohrkessel, dessen Schlinge mit dem Wasser, das im oberen Teile des Kessels in sie eintritt, von oben nach unten durchläuft, bevor es den Kessellinnenraum verläßt. Infolge Einführung dieses Zwangsweges ist

Pages from the „Lehrbuch der Militärhygiene“, Berlin, 1900.

Népeimhez!

Leghőbb vágyam volt, hogy az ilyen kegyetből még hátralevő éveimet a béke növények szentelhessem és egyedül a háború áldozataiból is terhesül megváltassam.

Egy győzelmi ünnepet követően.

Az egyelőre még nem történt meg, hogy a béke hosszú esztendő után kiderüljön, hogy a monarchia becsületének védelmére, tekintélyének és területi épségének birtoklása.

A szerb királyság, amelyet állam létezés első kezdetétől fogva egészen a legújabb időkig egy elődöm, mint én is támogatásban és segítségben részesítettem, gyorsan felelti hállansággal már évekkel ezelőtt az Ausztria és Magyarország ellen való ellenségeskedés útjára lépni.

Az a rendelkezésem, amelyet Bosznia és Herzegovinában teljesített három évtizedes áldásos békemunka után ezúttal az országokra kiterjesztésem iránti jómagam, Szerbiában a Német szövetség és sikeresedeti győzele mellett megállított, holott az ország jogait semmi tekintetben nem sértette. Koronáim akkór az országokhoz az egyetemes, a végülökig vért emésztést és engedelmességet, csak csapalmak a becsületemre tisztán és az az igéretet követve Szerbiát, hogy a jövőben a béke és barátság útján fog járni.

Azóta két évet ezelőtt a Balkán-földalomalom állt harcban Szerbia, kormányom ugyancsak a nérséket szellemi és anyagi támogatással, a monarchia legfontosabb érdekeinek megőrzésére szorított. Ekkor azonban ezek a magyaroknak közeledtek Szerbia a háború céljainak elérését.

Nem kétszáz az a reményem, hogy a szerb királyság méltányos fogja kormányomnak hosszú tisztség és békességet és az a legkegyesebb vártam.

Mindig megvárni hiteltartást volt az Előző és Házam ellen érzett gyűlölet. Mindig letelezesebből lép előtérbe az a tényem, amely Ausztria és Magyarországgal elválaszthatatlan egybehangzó területek elszakítására irányul.

A határozat azamat csak az, amely a monarchia védelmére és az állam rendi álcájának megőrzésére, a végülökig vért emésztést és engedelmességet, csak csapalmak a becsületemre tisztán és az az igéretet követve Szerbiát, hogy a jövőben a béke és barátság útján fog járni.

Ugyanez a tényem, amely a végülökig vért emésztést és engedelmességet, csak csapalmak a becsületemre tisztán és az az igéretet követve Szerbiát, hogy a jövőben a béke és barátság útján fog járni.

Ugyanez a tényem, amely a végülökig vért emésztést és engedelmességet, csak csapalmak a becsületemre tisztán és az az igéretet követve Szerbiát, hogy a jövőben a béke és barátság útján fog járni.

Ugyanez a tényem, amely a végülökig vért emésztést és engedelmességet, csak csapalmak a becsületemre tisztán és az az igéretet követve Szerbiát, hogy a jövőben a béke és barátság útján fog járni.

Ferencz József s. k.
Tízszáztván gr. s. k.

An meine Völker!

Es war Mein sehnlichster Wunsch, die Jahre, die Mir durch Gottes Gnade noch beschieden sind, Werken des Friedens zu weihen und Meine Völker vor den schweren Opfern und Lasten des Krieges zu bewahren.

Im Falle des Vorkrieges wird es anders beschickem.

Die Umkehr eines basenbürtigen Lageres zwingen Mich zur Wahrung der Ehre Meiner Monarchie, zum Schutze ihres Ansehens und ihrer Machtstellung, zur Sicherung ihres Besitzstandes nach langen Jahren des Friedens zum Schwerte zu greifen.

Mit zerschlagenerm Umlauf hat das Königreich Serbien, dass von den ersten Anfängen seiner staatlichen Selbstständigkeit bis in die neue Zeit von Meiner Vorfahren und Mir gestützt und gefördert worden war, schon vor Jahren den Weg offener Feindschaft gegen Oesterreich-Ungarns betreten.

Als ich nach drei Jahrzehnten ungenutzter Friedensarbeit in Bosnien und der Herzegovina Meiner Herrscherrechte auf diese Länder erstreckte, hat diese Meiner Verfügung im Königreich Serbien, dessen Rechte in keiner Weise verletzt wurden, Ausbrüche abgünstiger Leidenschaft und eifersüchtigen Hasses hervorgebracht. Meine Regierung hat damals von den schmerzlichen Verbrechen des östlichen Gebrauchs genötigt und in besonderer Nachsicht und Milde von Serbien zur die Herstellung seiner Trippen auf den Friedensstand und das Versprechen verlangt, in Haushalt die Bahn des Friedens und der Freundschaft zu gehen.

Von demselben Geiste der Missgung geleitet, hat sich Meiner Regierung, als Serbien vor zwei Jahren im Kampfe mit dem türkischen Reich begriffen war, auf die Wahrung der wichtigsten Lebensbedingungen der Monarchie beschränkt. Diese Haltung hatte Serbien in erster Linie die Errichtung des Kreuzweges zu verhindern.

Die Hoffnung, dass das serbische Königreich die Langmut und Verträglichkeit Meiner Regierung würdigen und sein Wort einhalten werde, hat sich nicht erfüllt.

Immer höher lodert der Hass gegen Mich und Mein Haus empor, immer unerbittlicher tritt das Streben zu Tage, unerbittliche Leiden Oesterreich-Ungarns gewaltig zu steigern.

Ein verwerfliches Treiben greift über die Grenze, um im Stillen der Monarchie die Grundlagen staatlicher Ordnung zu untergraben, das Volk, dem ich in laudenswürdigster Liebe Meiner volle Fürsorge zuehme, in seiner Treue zum Herrscherhaus und zum Vaterlande wackeln zu machen, die heranwachsende Jugend irrezionieren und zu frevelhaften Taten des Vandalismus und des Hochverrats aufzureizen. Eine Reihe von Wortzuchtigen, zum plötzlichen Verbrechen und durchgeführte Verbrechen, deren furchtbare Umläufe Mich und Meiner treuen Völker ins Herz getroffen hat, bildet die weithin sichtbare, blutige Spur jener geübten Missethäter, die von Serbien aus ins Werk gesetzt und geleitet werden.

Diesem unerträglichen Treiben muss Einhalt geboten, den unerbittlichen Herzensforderungen Meiner Monarchie Ende bereitet werden, soll die Ehre und Würde Meiner Monarchie unersetzlich erhalten und ihre staatliche, wirtschaftliche und militärische Entwicklung vor beschämenden Erschütterungen bewahrt werden.

Diesem unerträglichen Treiben muss Einhalt geboten, den unerbittlichen Herzensforderungen Meiner Monarchie Ende bereitet werden, soll die Ehre und Würde Meiner Monarchie unersetzlich erhalten und ihre staatliche, wirtschaftliche und militärische Entwicklung vor beschämenden Erschütterungen bewahrt werden.

Diesem unerträglichen Treiben muss Einhalt geboten, den unerbittlichen Herzensforderungen Meiner Monarchie Ende bereitet werden, soll die Ehre und Würde Meiner Monarchie unersetzlich erhalten und ihre staatliche, wirtschaftliche und militärische Entwicklung vor beschämenden Erschütterungen bewahrt werden.

Franz Josef s. k.
Graf Stefan Tisza s. k.

The Ruler's speech

given on the occasion on entering the war on 28th July 1914.

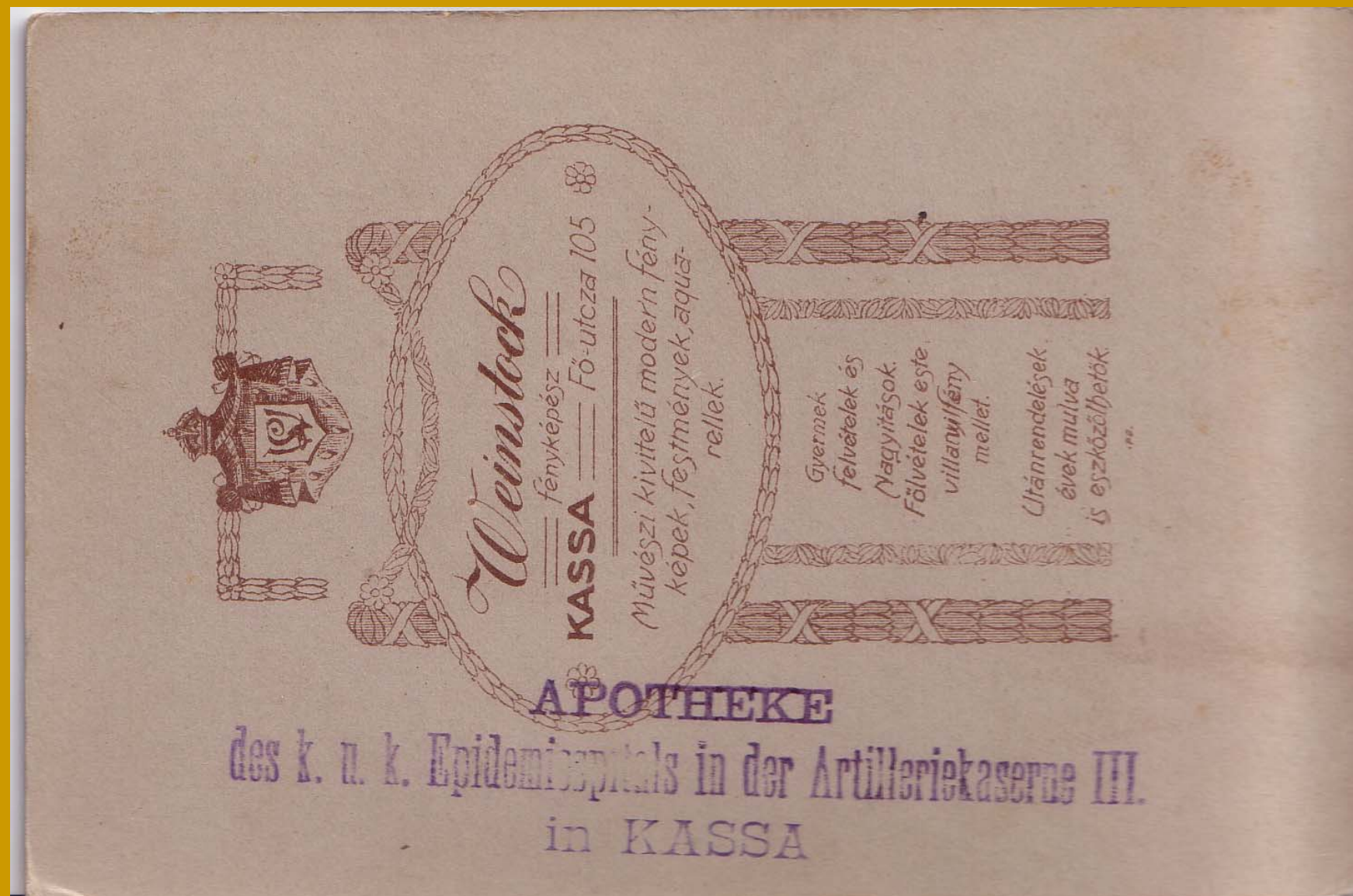
(Propaganda publication with the portraits of Austrian Emperor Franz Josef I and German Emperor Wilhelm II.)

Mihály Szalay at the time of the beginning of I.st World War

Mihály Szalay in the Pharmacy of the Imperial and Royal Isolation Hospital; with his Colleague

*Stamp: Pharmacy of the Imperial and Royal
Isolation Hospital
in the 3rd Artillery-barrack in Kassa;*

Mihály Szalay with the Staff of the Isolation Hospital in Kassa

Körrendelet.

A magyar állami orvostudományi Kézirattár-kezelési vonalán fekvő Gyógyászati Államnév-
könyv-nyomtatás- és kiadóintézet.
Kelt Budapeston, 1892. évi november hó 20-án.

Báró Fejérváry Géza, a. k.

Körrendelet.

Egyébent eljárás végett a honvéd-gyógyászati-tisztviselők eskü felvételét illetőleg
a következők rendelkezem el:
1. Azon egyéni önkéntes honvéd-gyógyászati-egységek, kik egyévi önkéntes szolgál-
tatuk teljesítése alkalmából honvéd-gyógyászati-egységekké neveztetnek ki, kinevez-
tetnek azon a szolgálati esküt az alább következő minta szerint tartoznak letenni.
2. Az esküvel azon katonai gyógyászati-intézetnél fogantatottatik, melynél az
egyéni önkéntes szolgálat teljesítettik, s pedig az intézeti főnök által, a körítés-
mentől vagy állomás orvosánál jelenlétében.
3. A magyar császári eskümintát említett intézetnek azon csapatot tartozik meg-
küldeni, melynek állományában az egyévi önkéntes gyógyászati-egységnek vezetettik.
4. A kézreírás az év végével a honvédséghez áthelyezett tartalékos gyógyászati-
egységek a szolgálati esküt mint az alább következő minta szerint, a legközelebbi
szolgálati alkalmával, a kiegészítő parancsok előtt az orvosi-orvosánál jelenle-
tében tartoznak letenni.
5. Az esküvételről az illető teljes díjazás jelennek meg.
6. Az esküvétel irántételezés után az illető által aláíratik és a tanúk által is
megírattatik a megírattatik.
7. Az esküvételről megírattatik ezen okmány az illetőnek minősítvényi leírás mellett
küldetnek.
Kelt Budapeston, 1892. november 20.

Báró Fejérváry Géza, a. k.

6122
eln. számban.

Eskü minta.

Esküszöm a mindenható Istenre, s becsületem és büszségre fogadom, hogy Felső-
szék fejedelmünk és urunk első Ferencz József Isten kegyelméből austriai császár, Cseh
ország királyi stb. és Magyarország apostoli királyi s az ország törvényei iránt hű és
engedelmes leszek.

Esküszöm, hogy mint m. kir. honvéd-gyógyászati-tisztviselő minden szolgálati
alkalmazatomban, a nekem különösen kijelölt kötelemeket hűven teljesítenem, s emel-
lett Felsőszék szolgálatának, hazámnak, a honvédségnek s a kincstárnak javát szem előtt
tartandom, minden veszélyt és hátrányt teljes erőmből elhárítandók, a törvénynek, a sa-
bályzatoknak és az előjárók rendeleteinek kezséggel engedelmeskedem és a szolgálati
titkot megőrizendém.

Isten engem úgy segíljen.

Kelt

N. N.
rendfőkezelt.

Hogy a fenti eskü jelenlétünkben a mai napon leírtetett, nevünk aláírásával
megerősítjük.

Kelt

N. N.
rendfőkezelt.

N. N.
rendfőkezelt.

Form of Oath for the Imperial and Royal Military Pharmacists

H-14.

SZABÁLYZAT

A M. KIR. HONVÉDSÉG EGÉSZSÉGÜGYI
SZOLGÁLATÁRA.

II. RÉSZ.

ÁLLANDÓ HONVÉD EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZETEI

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1900.

“Regulation for the Hungarian Royal Military Health Care Professionals”

11. §.

Honvéd gyógyszerár és személyzete.

A honvéd helyőrségi kórháznak és esetleges fiókjának gyógyszerára annak alosztályát képezi.

38.

A honvéd helyőrségi kórház és fiókja gyógyszerárának személyzete a kórház-parancsnok parancsa alatt áll.

A honvéd helyőrségi kórház gyógyszerárának főnöke tagja a pénztári bizottságnak.

A személyzetet, a rendeltetést, a szolgálati ügymenetet, a kezelést, az elszámolást stb. illető szabályok a vonatkozó Szervi határozványokban és a jelen Szabályzat III. Részében foglaltatnak.

B. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

Egységi tételék kimutatása

az egységi tételről melyet a cs. és kir. katonai gyógy-
szerek a megszokott honvéd csapatoknak kiszolgáltatni tartoznak.

1	2	3	4					5		10
			gram	4	5	6	7	8	9	
		Acidum Carbonicum	g.	.	70	.	70	70	140	1/2 a nemiszere- sített anyag mennyiségre átvizsgáltatott
		Acid. Tartaricum	g.	.	70	.	.	70	.	
		Argentum Nitric. fus.	g.	.	.	10	.	10	.	
		Chinin. Sulfuric.	g.	.	70	.	35	70	70	
		Chloroformium	g.	.	100	110	70	220	140	
		Eucalypt. Anglicaum.	g.	140	560	.	200	840	820	
		" Plum. Gumicocina	g.	.	250	.	350	250	500	
		Linimentum Syrac.	g.	.	.	.	50	.	100	
		Morphium hydrocl.	g.	.	.	5	5	5	10	
		Pulv. Doveri	g.	.	50	.	35	50	70	
		" Emeticus	g.	.	.	.	30	.	52	
		" Purgans	g.	.	35	.	27	35	55	
		Rad. Specacuan.	g.	.	50	.	.	50	.	
		Sachar in pulv.	g.	.	140	.	70	140	140	
		Sachar in fructib.	g.	20	.	.	.	40	60	
		Spirit. aethoris	g.	10	60	.	50	80	130	
		Tinct. opii	g.	10	70	.	.	90	30	
		Ung. v. simplicis	g.	.	100	.	.	100	.	
		Oleum oliv. carboles	g.	.	100	100	100	.	.	

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

1. sz. melléklet a 3916 számhoz
é. n. 1877

List of the
most important
pharmaceutical
Substances;
stored for each
military
pharmacies

A MAGYAR KIRÁLYI

HONVÉDSÉG ÉS CSENDŐRSÉG

NÉVKÖNYVE

1918. ÉVRE.

LEZÁRATOTT 1917. ÉVI DECEMBER HÓ 15-VEL. A 165. SZÁMU
RENDELETI KÖZLÖNNYEL. AZ EZEN NAP UTÁN MEGJELENT
SZEMÉLYES ÜGYI RENDELETI KÖZLÖNYÖK CSAK RÉSZBEN
VÉTETTEK FIGYELEMBE.

HIVATALOS KIADÁS.

BUDAPEST

PALLAS IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1918.

Hadtudományi Intézet és Múzeum
Hadtudományi Könyvtár

Gyógyszerügyi Hivatalok

661

Gyógyszerügyi tisztviselők.

Gyógyszerügyi igazgató:

1917. május 1.

Lippay Károly, F. J. r. lvg. (hdm.), k. a. é. k., ①, †, ②, (a Zita királyné honvéd helyőrségi kórházánál).

Gyógyszerügyi főtisztok:

1912. május 1.

Deák Lajos, k. a. é. k. (vész.), †, (a honv. minist. 5. osztályában).

1914. augusztus 1.

Győrfy Gábor, k. a. é. k. (vész.), ②, (a Zita királyné honv. helyőrségi kórházánál).

1917. május 1.

Tóth Kálmán, ③ (a Zita királyné honv. helyőrségi kórházánál, beoszt. a szegedi csapatkórházhoz).

Gyógyszerügyi tisztok:

1914. augusztus 1.

Abramović Antal, ④, (lszf. a Zita királyné honv. helyőrségi kórházánál, beosztva a zágrábi csapatkórházhoz).

1917. május 1.

Szlávik Leó, k. a. é. k. (vész.), a Zita királyné honv. helyőrségi kórházánál.

A tartalékban.

Gyógyszerügyi tisztok:

kieg. par.

1915. május 1.

- Ince Kálmán.
- Vajkai Molnár Lajos, a. é. k. (vész.).
- Rostetter János.
- Dr. Dvorszky Béla, k. a. é. k. (vész.).
- Teutsch Frigyes, k. a. é. k. (vész.).
- Toldy Sándor, k. a. é. k. (vész.).
- Kis Péter.
- Steiner Oszkár.

kieg. par.

1915. május 1.

- Jaeger Győző.
- Dr. Renner Márton.
- Dr. Geiringer János.
- Andersch József.
- Halberg Ottó.
- Vörös Károly.
- Tamaskovits Gyula.
- Jenei István.
- Benyás Brunó.

Hadtudományi Intézet és Múzeum
Hadtudományi Könyvtár

kieg. par.

1915. szeptember 1.

- Donáth Mór, k. a. é. k. (vész.).
- Gergely Jenő.
- Merkl József.
- Küttel Dezső, a. é. k. (vész.).
- Hanak Bogumil.
- Lenhardt Károly.
- Fried Ferencz, a. é. k. (vész.).
- Seres József.
- Kovács Lajos.
- 13. Scharbert Mór.
- 5. Bárány Lajos.

1915. november 1.

- 1. Szigvart János.
- 1. Reichmann Zoltán.
- 17. Trexler Jenő.
- 3. Kovaltsik József.
- 1. Biró István.
- 19. Kelemen István.
- 25. Scheyer Leó.
- Grünbaum Imre.
- Adorján Gyula.
- Nuszbaum Józsa Lajos.
- Pollák Ákos.

kieg. par.

1916. május 1.

- Gabler Imre.
- Marberger Gyula.
- Lőrincze Jenő.
- Grünwald Elemér.
- Goldstein Miklós.
- Mertha Géza.
- Pivinger József, a. é. k. (vész.).

1916. június 1.

- Lehmann Ágoston.
- Pap Tivadar.
- Adler Vilmos.

1916. november 1.

- Lauffer Jenő.
- Fehér Béla, a. é. k. (vész.).
- Bordács László.
- Csillagh Vladimir.
- Szalay Mihály.
- ~~Koncz András, a. é. k. (vész.).~~

60				61			
Sorszám	Kórisme	Végzett műtét	Műtétek száma	Sorszám	Kórisme	Végzett műtét	Műtétek száma
XIV. Láb és lábujjak betegségei és műtétei:				XV. Merevgörccs (Tetanus):			
1	Lábujjak fagyásos elhalása	Lábujjak csonkolása	3	1	Alkar lövési sérülése után	Gerincagy szűrőcsapolása (lumbal punctio), merevgörccs elleni serum befecskendése	6
2	Lábközép elfagyása és elhalása	Lábtő csonkolás	3	2	Kéz lövési sérülése után	" "	7
3	Lábközép és ujjperc-csontok törése lövés után	Sebészi ellátás, gypskötés	7	3	Comb lövési sérülése után	" "	5
4	Lábizületi rándulás, gypskötés	Gypskötés	1	4	Alsó láb lövési sérülése után	" "	8
5	Láb kötszöveti genyenes lobja	Bemetszés, draine	7	5	Láb lövési sérülése után	" "	8
6	Gümős inhuvelygyulladás a lábfejen	Radikális műtét	1				
			Összesen 22				Összesen 34

*Pages with statistics of the injuries from the lecture of Count Joseph Majlath
Published in Sátoraljaújhely, 1915.*

First group of injured soldiers arriving home from the battlefields, 1914.

23540

8

2804

LEHRBUCH
DER
MILITÄRHYGIENE.

Unter Mitwirkung von

Dr. H. Findel, Dr. H. Hetsch, Dr. K. H. Kutscher,
Stabs- und Bataillonsarzt Stabsarzt Stabsarzt
im Garde-Fuß-Artillerieregiment, im Kriegsministerium, an der Kaiser-Wilhelms-Akademie.

Dr. O. Martineck,
Stabsarzt im Kriegsministerium.

herausgegeben von

Prof. Dr. H. Bischoff, Prof. Dr. W. Hoffmann,
Oberstabs- und Regimentsarzt Stabsarzt
des 3. Garderegiments zu Fuß, an der Kaiser-Wilhelms-Akademie,
Berlin. Berlin.

Prof. Dr. H. Schwiening,
Oberstabsarzt
an der Kaiser-Wilhelms-Akademie,
Berlin.

Berlin 1911.
Verlag von August Hirschwald.
NW, Unter den Linden 68.

Verlag von Josef Šafář in Wien und Leipzig.

Epidemiologie der Garnisonen des k. u. k. Heeres in den Jahren 1894—1904.

Nach der „Statistik der Sanitätsverhältnisse der Mannschaft des k. k. Heeres“ zusammengestellt
von Generalstabsarzt **Dr. Paul Myrdacz.**
1906. — Preis K 2.— = M. 1.80.

Von demselben Verfasser:

Statistischer Sanitätsbericht

über das k. u. k. Heer für die Jahre 1883—1893.
Mit vergleichender Berücksichtigung der Jahre 1870—1882, dann 1894—1896,
sowie der
Sanitätsstatistik fremder Armeen.

Mit 21 Tabellen als Beilagen. — Preis K 7.20 = M. 6.50.

Die Geschlechtskrankheiten und ihre Verhütung

im k. u. k. Heere, in der k. k. Landwehr und in der k. u. k. Kriegsmarine
mit vergleichender Berücksichtigung fremder Staaten.

Von

Dr. Josef Urbach,

k. u. k. Regimentsarzt und Abteilungschefarzt im Garnisonsspital Nr. 10 in Innsbruck.

Mit 22 Tabellen, 8 Kurventafeln und 4 Karten. — 1912. — Preis K 6.— = M. 5.—.

Das Trachom nach dem gegenwärtigen Stande der Forschung. Von Prof.
Dr. G. Stanculeanu, Vorstand der Universitäts-Augenlinik, und **Dr. D. Mihail**,
Chef des Laboratoriums der Universitäts-Augenlinik in Bukarest. Mit
23 Figuren, 2 Karten und 1 farbigen Tafel. — 1912. — Preis K 3.20 = M. 2.80.

Prophylaxe und Beseitigung des Trachoms in der k. u. k. öster-
reichisch-ungarischen Armee. Von Prof. **Dr. Karl Hoor.** — 1893. —
Preis K 2.40 = M. 2.20.

Zur Trachomfrage der k. u. k. Armee. Von Regimentsarzt **Dr. Rudolf Ebert.**
Mit 2 graph. Darstellungen im Texte. — 1898. — Preis K 1.40 = M. 1.20.

Die Ohren- und Augenerkrankungen in der k. u. k. österr.-ung. Armee.
Eine kritische Studie, basiert auf statistischen Daten. Von Stabsarzt
Dr. Maximilian Richter. Mit 24 Tabellen. — 1907. — Preis K 1.50 = M. 1.30.

Über Krankenstände im Felde und ihre vorherige Abschätzung. Von
Oberstabsarzt **Dr. Karl Cron** und Regimentsarzt **Dr. Emil Hochmann.**
Mit 13 Tabellen und 1 Farbentafel. — 1908. — Preis K 3.— = M. 2.70.

Die innere Einrichtung der Sanitätszüge in 18 Bildern. Nach photo-
graphischen Aufnahmen. — 1910. — Preis kartoniert K 2.— = M. 1.80.

Verlag von Josef Šafář in Wien und Leipzig.

Handbuch für k. u. k. Militärärzte.

Systematisch geordnete Sammlung der in Kraft stehenden Vorschriften, Zirkular-
verordnungen, Erlässe u. s. w. über das k. u. k. Militär-sanitätswesen und
die persönlichen Verhältnisse der Militärärzte, als Ergänzung zum Reglement
für den Sanitätsdienst des k. u. k. Heeres.

Bearbeitet von **Dr. Paul Myrdacz**, k. u. k. Generalstabsarzt d. R.
Fünfte Auflage. — 1913.

X und 1017 Seiten. — Preis K 19.— = M. 17.—, in eleg. Halbfzbd. K 22.— = M. 20.—

Handbuch für k. u. k. Militärärzte, II. Band.

Beiträge zur Kenntnis des Militär-Sanitätswesens der europäischen Großmächte und des Sanitätsdienstes in den wichtigsten Feld- zügen der neuesten Zeit.

Mit 72 Kartenskizzen und Abbildungen und 4 Übersichtskarten.

1898. — Preis K 36.— = M. 32.—, in eleg. Halbfzbd. K 39.— = M. 34.50.

Daraus einzeln:

Chronologische Tabellen zur Geschichte des österr.-ungar. Militär-Sanitätswesens
Von Generalstabsarzt **Dr. S. Kirchenberger.** *) Preis K 2.— = M. 1.80.

Das deutsche Militär-Sanitätswesen. Geschichte und gegenwärtige Gestaltung. Bear-
beitet von Generalstabsarzt **Dr. Paul Myrdacz.** — 1896. — Preis K 3.—
= M. 2.70.

Von demselben Verfasser:

Das italienische Militär-Sanitätswesen. Geschichte und gegenwärtige Gestaltung. —
1897. — Preis K 2.— = M. 1.80.

Das russische Militär-Sanitätswesen. Geschichte und gegenwärtige Gestaltung. —
1896. — Anst. Neudruck. — Preis K 2.— = M. 1.80.

Das französische Militär-Sanitätswesen. Geschichte und gegenwärtige Gestaltung. —
Zweite, durchgesehene Auflage. — 1897. — Preis K 2.40 = M. 2.20.

Sanitätsgeschichte des Krimkrieges 1854—56. Mit 3 Kartenskizzen. — 1896. — Anst. Neudruck. — Preis K 2.— = M. 1.80.

Sanitätsgeschichte des Feldzuges 1859 in Italien. Mit 3 Kartenskizzen. — 1896. — Preis K 2.40 = M. 2.20.

Sanitätsgeschichte der Feldzüge 1864 und 1866 in Dänemark, Böhmen und Italien.
Mit Benützung der Akten des k. u. k. Kriegsarchivs. Mit 2 Kartenskizzen als
Beilage und 2 Skizzen im Texte. — 1897. — Preis K 4.40 = M. 4.—.

**Sanitätsgeschichte des russisch-türkischen Krieges 1870—1878 in Bulgarien und
Armenien.** Mit 1 Kartenskizze als Beilage und 2 Skizzen im Texte. — 1898. —
Preis K 3.50 = M. 3.40.

Sanitätsgeschichte des deutsch-französischen Krieges 1870—1871. Unter Mitwirkung
von Oberstabsarzt **Dr. Johann Steiner.** Mit 17 Kartenskizzen und 6 Situations-
plänen im Texte und 1 Übersichtskarte als Beilage. — 1896. — Preis K 5.—
= M. 4.50.

Feldärztliche Improvisationen. Von Oberstabsarzt **Dr. Johann Gschirhagl.** Mit 39 Ab-
bildungen. — 1896. — Preis K 2.50 = M. 2.40.

*) Kirchenberger, Geschichte des k. u. k. österr.-ungar. Militär-Sanitätswesens, ist nur noch im kompletten II. Bande vorhanden.

Das Militär-sanitätswesen in Schweden und Norwegen. Von Ober-
stabsarzt **Dr. Johann Steiner.** — 1906. — Preis K 1.— = M. 1.—.

**Der Sanitätsdienst bei der englischen Armee im Kriege gegen
die Buren.** Von Oberstabsarzt **Dr. Leopold Herz.** Mit 2 Beilagen. —
1902. — Preis K 2.50 = M. 2.25.

2 types of Military Health Care Institutes:

-permanent sanitary institutes

- *the garrison hospitals,*
- *troop and military (honvéd) hospitals*
- *and houses for invalids*

-temporary sanitary institutes

- *worked only in case of mobilization*
- *hospital trains*

Map of Europe

Soldiers in front of a Imperial and Royal „Field-Movie”

*Uniform of a Military Medical Officer;
and his kit-box*

*Mihály Szalay
in the 1st WW.*

Mihály Szalay's kit-bag

Lager Nevesinje. Gruss aus Nevesinje. 1/8 900

Vpovrchu na shledavon! Vyříd' prosím
drahým rodičům mojí uctivé vřelou políbení
dein ležerle

Officers from Nevesinje, Bosnia

Soldiers of the Monarchy in front of a Caffeteria, Nevesinje

Nevesinje, Bosnia-Herzegovina

Military order of Honour for Mihály Szalay

Photo from the time of the Revolution in Budapest, end of 1918.

Photo from the time of the Revolution in Budapest, end of 1918.

Shako of Mihály Szalay

Torn decoration from it

*Personal Mementoes of
Mihály Szalay*

*Wedding Photo of
Mária Bodnár & Mihály Szalay*

*Alice Szalay
(reserve officer,
pharmacist in 1952)*

*Dr. László Szalay
lieutenant, military pharmacist, 1962.*

Acknowledgements

Dr. Katalin Kapronczay

(Leader archivist,

Semmelweis Medicinal Museum, Library & Archives,

Budapest);

Dr. Gábor Kiss

(Leader archivist,

Archives of the Museum for Military History,

Budapest);

Galenus

Pharmaceutical Publishing Ltd., Budapest

for their precious help

The Szalay Family now...